

Redogörelse för överenskommelsen om KAP-KL

KAP-KL bygger på den principöverenskommelse och de utgångspunkter för ett nytt kommunalt pensionsavtal som parterna enades om 2005-07-01 (Arbetsgivar-nytt 52/05).

Svenska Kommunförbundets och Landstingsförbundets målsättning i förhandlingar om ett nytt pensionsavtal

Förbundens målsättning i förhandlingarna om ett nytt pensionsavtal kan sammanfattas i nedanstående utgångspunkter.

- Uppnå ett långsiktigt mer finansiellt stabilt och ekonomiskt förutsägbart kollektivavtalat pensionsavtal.
- Bryta nuvarande pensionsavtals kostnadsdrivande effekt för pensioner över det s.k. taket om 7,5 förhöjda prisbasbelopp (FPBB).
- Växla mot ett mer avgifts- och livsinkomstbestämt pensionsavtal.
- Åstadkomma ett pensionsavtal lika för samtliga medlemmar – gemensamt med samtliga motparter.

Bakgrund

Svenska Kommunförbundet träffade 2001-05-08 ett nytt pensionsavtal – PFA 01 – med Svenska Kommunalarbetareförbundet. Förhandlingar pågick samtidigt om ett nytt pensionsavtal med OFR och SACO utan att överenskommelse träffades, vilket ledde till att Svenska Kommunförbundet 2002-09-26 sade upp PFA 98 med OFR och SACO. Avtalet har sedan dess varit prolongerat med 14 dagars ömsesidig uppsägningstid.

Landstingsförbundet har ett med samtliga motparter tecknat PFA 98 i vilket motsvarande ändringar 2001-05-08 införts som i det för Svenska Kommunförbundet med Kommunal tecknade PFA 01. PFA 01 och Landstingsförbundets PFA 98 skiljer sig dock avseende modell för löneväxling.

Genom att överenskommelsen om KAP-KL träffats har målet nåtts att åstadkomma ett pensionsavtal lika för samtliga medlemmar – gemensamt med samtliga motparter.

Strukturen i KAP-KL

I KAP-KL har parterna genomfört ett flertal förändringar i förhållande till PFA 98/01 av såväl materiell som redaktionell karaktär. Förändringarna är omfattande och tekniskt komplicerade. När det gäller de redaktionella förändringarna har KAP-KL en genomgående struktur med tydliga avgränsningar i 14 avsnitt. En ambition har varit en logisk uppbyggnad; det första avsnittet med inledande bestämmelser, därefter lön för beräkning av pension, avgiftsbestämd ålderspension, förmånsbestämda pensioner osv. och avslutningsvis övergångsbestämmelser. Språket i avtalet är modern svenska med ett så precist språkbruk som möjligt.

Varje avsnitt är uppbyggt på sådant sätt att det inleds med primära frågor, för att byggas vidare med mer komplexa och specifika bestämmelser. Första avsnittet med inledande bestämmelser anger först och främst tillämpningsområdet för KAP-KL, därefter anges vilka pensionsförmånerna är med tydliga paragrafhänvisningar till respektive avsnitt. Bestämmelser som gäller för mer än ett avsnitt har samlats för att undvika upprepningar, t.ex. vad avser pensionsgrundande lön, pensionsunderlag och beräkningstidpunkt.

Avtalets giltighet

KAP-KL träder i kraft 2006-01-01. Avtalet gäller tills vidare men kan sägas upp med tre månaders uppsägningstid så att det upphör vid ingången av ett kalenderår. Avtalet kan dock tidigast upphöra den 1 januari 2008.

Om en part på arbetsgivarsidan säger upp avtalet innan överenskomna höjningar av procentsatserna för pensionsavgift åren 2008 och 2010 trätt i kraft, ska värdet av dessa ingå i förhandlingarna om ett nytt pensionsavtal om det inte är uppenbart oskäligt.

Avtalet ersätter PFA 98 respektive PFA 01 för samtliga arbetstagare som idag i sin anställning omfattas av PFA med undantag för arbetstagare som

- senast 2005-12-31 avgått från en anställning i vilken han eller hon fortsätter att omfattas av PFA på grund av att arbetstagaren fått rätt till sjuk- eller aktivitetsersättning, eller på grund av att arbetstagaren till följd av arbetskada får sin arbetsförmåga i anställningen nedsatt med minst hälften, och hans eller hennes rätt till livränta enligt LAF eller LSP i minst motsvarande grad börjar gälla, eller
- som 2006-01-01 är anställd på särskilt visstidsförordnande enligt AB 01 § 3 mom. 3a).

En arbetsgivare och en arbetstagare kan, trots ovanstående undantag, ändå träffa avtal om att KAP-KL ska gälla för arbetstagaren. Arbetsgivaren bör i beslut tydligt ange om arbetstagaren kvarstår i PFA eller ej, eftersom det får betydelse för vilken pensionsavgift som ska betalas. Särskilda bestämmelser reglerar förhållandet för en arbetstagare som omfattas av PA-KL.

Inledande bestämmelser (avsnitt I)

När det gäller tillämpningsområdet är en nyhet i förhållande till PFA att KAP-KL inte gäller för en arbetstagare som tillträder sin anställning efter det att han eller hon fyllt 67 år. Detta innebär inte att KAP-KL upphör att gälla för en arbetstagare som fyller 67 år under en pågående anställning.

Nytt är också att om arbetstagaren avgår från en anställning och därefter tillträder en ny anställning hos arbetsgivaren inom 30 kalenderdagar så ska anställningarna betraktas som en anställning vid tillämpning av bestämmelserna i KAP-KL. Detta får bland annat betydelse för beräkningstidpunkten för förmånsbestämda pensioner.

Inledningsvis definieras även vad som i KAP-KL menas med kommunal arbetsgivare, nämligen kommun, landsting, region, medlem i Arbetsgivarförbundet Pacta och annan av Pensionsnämnden godkänd arbetsgivare.

Pensionsförmånerna i KAP-KL är; avgiftsbestämd ålderspension, förmånsbestämd ålderspension, livränta, särskild avtalspension och pension till efterlevande. Det anges tydligt vilka paragrafer i avtalet som berör respektive förmån.

En förändring i förhållande till PFA är att arbetstagaren har rätt att få pension utbetalad tre månader efter det att arbetsgivaren fått en fullständig pensionsansökan. Det är dock först när ansökan är fullständig på det sätt som arbetsgivaren anvisat som fristen börjar löpa.

En nyhet i KAP-KL är också att då pensionens månadsbelopp inte uppgår till 0,2 procent av prisbasbeloppet (PBB) kan arbetsgivaren besluta att betala ut pensionen som ett engångsbelopp. Detta belopp motsvarar ett månadsbelopp om högst cirka 80 kronor för år 2006.

I KAP-KL anges tydligt att om arbetstagaren eller hans eller hennes efterlevande får pension utan att ha rätt till den eller om pensionen betalas ut med ett för högt belopp, och han eller hon har orsakat detta genom oriktiga uppgifter m.m., ska arbetstagaren betala tillbaka det belopp som han eller hon fått för mycket. Detta gäller även om arbetstagaren eller hans eller hennes efterlevande borde ha insett att utbetalningen var oriktig. Sådant belopp kan regleras på kommande pensionsutbetalningar. Arbetsgivaren kan också besluta att helt eller delvis efterge beloppet.

Lön för beräkning av pension (avsnitt II)

Denna bestämmelse är central för alla pensionsförmåner och återfinns därför i ett eget avsnitt i KAP-KL.

En nyhet i förhållande till PFA är att den pensionsgrundande lönen begränsas till högst 30 inkomstbasbelopp (IBB).

Avgiftsbestämd ålderspension (avsnitt III)

För år 2006 tjänas pensionsavgiften in enligt nuvarande regler i för arbetstagaren tillämpligt PFA, kombinerad med en eventuell pensionsavgift i för arbetstagaren tillämpligt HÖK. Gränsvärdet för de olika procentsatserna är dock 7,5 IBB.

Från och med 2007-01-01 sänks intjänadeåldern för pensionsavgift till kalendermånaden efter den då arbetstagaren fyllt 21 år. Pensionsavgiften betalas från och med samma tidpunkt med samma procentsats på den pensionsgrundande lönen upp till 30 IBB och motsvarar

- 4,0 procent för år 2007,
- 4,25 procent för åren 2008 och 2009, samt
- 4,5 procent från och med år 2010.

En förutsättning för att arbetstagaren ska tillgodoräknas pensionsavgift är att pensionsavgiften från arbetsgivaren för kalenderåret är högre än 1 procent av samma års IBB, vilket motsvarar en pensionsavgift om 445 kronor för år 2006. Då arbetstagaren av detta skäl inte ska tillgodoräknas pensionsavgift betalar arbetsgivaren ut motsvarande belopp direkt till arbetstagaren i form av en ersättning som inte är pensionsgrundande. Genom att ersättningen inte är att betrakta som pensionsavgift har arbetstagaren inte heller rätt till de förmåner som är förknippade med att pensionsavgift tillgodoräknas.

Förmånsbestämda pensioner (avsnitt IV)

Pensionsunderlag

Pensionsunderlag ersätter från och med 2006-01-01 årspoäng vid beräkning av förmånsbestämda pensioner och beräknas utifrån arbetstagarens pensionsgrundande lön under beräkningsperioden. Pensionsunderlag på inkomster som överstiger 30 IBB tillgodoräknas inte vid beräkning av förmånsbestämd pension.

Den pensionsgrundande lönen räknas om med den årliga förändringen av PBB i förhållande till den nivå det år då beräkningstidpunkten infaller.

Pensionsunderlaget beräknas även med utgångspunkt från pensionsgrundande lön i tidigare anställning, om anställningen övergår till den förvärvande arbetsgivaren vid en verksamhetsövergång enligt 6 b § LAS. Anställningarna ska för sådant fall ses som en anställning, förutsatt att såväl den tidigare som den senare arbetsgivaren är en kommunal arbetsgivare som tillämpar KAP-KL.

Beräkningsperiod och beräkningstidpunkt är desamma som i PFA dvs. beräkningsperioden infaller i normalfallet vid utgången av året näst före avgångsåret och beräkningsperioden utgörs av medelvärdet av de fem högsta omräknade pen-

sionsgrundande lönerna av de sju kalenderåren som ingår i beräkningsperioden. Genom att inte avgångsåret och året dessförinnan ingår i pensionsunderlaget påverkar inte eventuella löneförändringar dessa år storleken på pensionsunderlaget.

Förmånsbestämd ålderspension (avsnitt V)

Rätt till förmånsbestämd ålderspension

I KAP-KL förenas rätten till förmånsbestämd ålderspension med att arbetstagaren ska ha en pensionsgrundande lön i anställningen ett kalenderår som överstiger 7,5 IBB, och dessutom ska han eller hon även ha ett pensionsunderlag vid beräkningstidpunkten hos arbetsgivaren som överstiger 7,5 IBB.

För att en arbetstagares pensionsunderlag ska stiga, och därmed även arbetsgivarens kostnad för förmånsbestämd ålderspension, krävs således att arbetstagarens löneutveckling överstiger inkomstutvecklingen i samhället (IBB) i stället för som i PFA, förändringarna i konsumentprisindex (FPBB). Förutsatt en fortsatt reallöneutveckling i samhället, bryts på detta sätt den starkt kostnadsdrivande effekt i PFA som innebär att det räcker med att arbetstagarens löneutveckling endast överstiger inflationen för att årspoängen höjs.

Sänkta förmånsnivåer

En ytterligare viktig utgångspunkt för arbetsgivarsidan i förhandlingarna har varit att ett nytt pensionsavtal ska vara mer avgiftsbestämt och mindre förmånsbestämt. Med KAP-KL har denna utgångspunkt uppnåtts genom att förmånsnivån har sänkts från 62,5 till 55 procent. För arbetstagare födda 1947 och senare trappas förmånsnivån stegvis ner till nivån 55 (27,5) procent för arbetstagare födda 1967 och senare. Detta innebär med andra ord en 20-årig infasning av den lägre förmånsnivån. I KAP-KL motsvarar pensionen fortfarande 62,5 (31,25) procent av pensionsunderlaget över 7,5 IBB för arbetstagare födda 1946 och tidigare.

Tillgodoräkning av tid

För hel förmånsbestämd ålderspension krävs 30 års intjänande. En nyhet i KAP-KL är att för att tillgodoräkning av tid ska göras krävs en minsta anställningstid om tre månader. Tid för den förmånsbestämda ålderspensionen börjar, på samma sätt som i PFA, tillgodoräknas från 28 års ålder och som längst till arbetstagaren fyller 65 år. För en arbetstagare som avgår före 65 år tillgodoräknas även den tid som återstår till 65 år, dock tidigast från och med kalendermånaden under vilken han eller hon fyller 61 år, förutsatt att arbetstagaren avgår med genast börjande pension.

Nytt i KAP-KL är att tillgodoräkning av tid från en tidigare anställning endast ska göras i en senare anställning om den tidigare anställningen har avslutats innan

arbetstagaren tillträder den nya anställningen. Detta för att undvika att en arbetstagare får tillgodoräkna sig samma tid två gånger vid parallella anställningar.

Tillgodoräkning av tid vid parallella anställningar ska ändå göras om den tidigare anställningen avslutas senast inom 30 kalenderdagar från det att arbetstagaren tillträder ny anställning, eller den tidigare anställningen avslutas med hel ledighet och arbetstagaren under sådan ledighet tillträder den nya anställningen.

Arbetstagaren kan dock inte tillgodoräknas mer tid än vad som högst motsvarar kalendertiden.

Pensionsgrundande tid före 1998

En av de motpartens viktigaste frågor i förhandlingarna om nytt pensionsavtal har varit att en arbetstagare ska få tillgodoräkna sig anställningstid före 1998 vid beräkning av förmånsbestämd ålderspension. I principöverenskommelsen var parterna överens om att införa en sådan rätt från och med 2007, förutsatt att arbetstagaren vid pensionsavgången var anställd hos en kommunal arbetsgivare. Denna förutsättning skulle dock ha inneburit, förutom en inlåsnings effekt för arbetstagaren, även en övervältring av kostnad för tid före 1998 till den arbetsgivare där arbetstagaren var anställd vid pensionsavgången.

För att undvika sådana effekter, inlåsnings och övervältring av kostnad, har parterna enats om att arbetstagaren från och med 2007 successivt tillgodoräknas tid före 1998 i proportion till den anställningstid som återstår för arbetstagaren från 2007-01-01 och fram till han eller hon avgår med förmånsbestämd ålderspension — i normalfallet 65 år. Om tid före 1998 tillgodoräknas ska eventuell intjänad pensionsrätt 1997-12-31 för inkomstdelar som överstiger 7,5 FPBB avräknas vid beräkning av förmånsbestämd ålderspension.

Oantastbar förmån

Förmånsbestämd ålderspension görs oantastbar — och är därigenom fullt försäkringsbar — från och med 2007-års intjänande. En årlig beräkning av intjänad pensionsrätt ska göras. Arbetstagarens pension kan aldrig bli lägre än den högsta tidigare gjorda årliga beräkningen, värdesäkrad med den årliga förändringen av PBB.

Livränta (avsnitt VII)

En arbetstagare som avgår från anställningen utan att gå i pension får en livränta beräknad. Livräntan beräknas utifrån arbetstagarens fullgjorda anställningstid i förhållande till maximalt antal år för den förmånsbestämda ålderspensionen (37 år). Livräntan kan aldrig bli lägre än den högsta tidigare gjorda beräkningen av intjänad pensionsrätt, värdesäkrad med förändringen av PBB.

Särskild avtalspension (avsnitt VIII)

I KAP-KL finns särskild avtalspension i två olika former, överenskommelse om särskild avtalspension respektive särskild avtalspension för arbetstagare inom räddningstjänsten. De två formerna av särskild avtalspension är två helt separata förmånsslag. Det är därför viktigt att vid överenskommelse om särskild avtalspension mellan en arbetsgivare och en arbetstagare göra en helhetsbedömning för varje enskilt fall och inte koppla till de förmånsnivåer eller villkor i övrigt som är knutna till särskild avtalspension för arbetstagarna inom räddningstjänsten.

Överenskommelse om särskild avtalspension

En viktig utgångspunkt i förhandlingarna har från arbetsgiversidan varit att överenskommelse om särskild avtalspension ska anpassas efter de rådande förhållandena i varje enskilt fall. En arbetsgivare kan erbjuda en arbetstagare att träffa överenskommelse om särskild avtalspension, men någon rätt till en överenskommelse om särskild avtalspension – vare sig hel eller partiell – finns inte för arbetstagaren.

Överenskommelsen med en arbetstagare kan gälla

- den särskilda avtalspensionens omfattning,
- pensionsnivå/nivåer i procent av pensionsunderlaget,
- om pensionsavgift ska betalas av arbetsgivaren då arbetstagen får särskild avtalspension, och
- om samordning ska ske med förvärvsinkomst.

Hel särskild avtalspension betalas längst till och med kalendermånaden innan arbetstagaren fyller 65 år. Partiell särskild ålderspension kan däremot betalas som längst till och med den kalendermånad då arbetstagaren fyller 67 år, eller till och med den tidigare kalendermånad då sysselsättningsgraden i anställningen ändras eller anställningen upphör på arbetstagarens initiativ.

Om arbetstagaren begär utbetalning av intjänad pensionsrätt 1997-12-31 och/eller förmånsbestämd ålderspension före 65 respektive 67 års ålder upphör rätten till särskild avtalspension.

Arbetsgivaren bör, då en arbetstagare erbjuds överenskommelse om särskild avtalspension, utforma erbjudandet utifrån den totalkostnad, inklusive särskild löneskatt, som arbetsgivaren är beredd att acceptera för pensionslösningen.

KAP-KL innehåller inte någon rätt för arbetstagare som träffat överenskommelse om särskild avtalspension att få pensionsavgift tillgodoräknad under tid som han eller hon får särskild avtalspension. För att så ska ske måste det särskilt överenskommas och därför uttryckligen anges i överenskommelsen. Detsamma gäller tillgodoräknande av tid för förmånsbestämd ålderspension om en arbetstagare avgår med särskild avtalspension före utgången av kalendermånaden innan arbetstagaren fyller 61 år.

Särskild avtalspension för arbetstagare inom räddningstjänsten

I KAP-KL gäller för arbetstagare inom räddningstjänsten samma regler, med några få undantag, som gällde för särskild ålderspension i PFA.

Arbetsgivarsidan hade i sitt bud till arbetstagersidan avseende förhandlingarna om ett nytt pensionsavtal ett förslag att successivt avveckla rätten till den särskilda ålderspensionen för arbetstagare inom räddningstjänsten. Kommunal var samtidigt tydliga på att en förutsättning för att de skulle vara beredda att träffa ett nytt pensionsavtal var att inga förändringar gjordes i denna rätt. Parterna är dock ense om att under år 2010 analysera effekten av den nya lagstiftningen för räddningstjänsten, SMO, avseende möjligheterna att erbjuda äldre arbetstagare inom räddningstjänsten arbetsuppgifter som inte innebär tjänstgöring i utryckningsstyrka.

Med hänvisning till en central protokollsanteckning i PFA 01 där parterna var överens om att fortsätta förhandlingarna om så kallad slutbetalning av pensioner för arbetstagare inom räddningstjänsten yrkade Kommunal att arbetstagare inom räddningstjänsten skulle kompenseras för förlusten av allmän pension. Detta yrkande har avvisats från arbetsgivarsidan.

Pension till efterlevande (avsnitt IX)

Dessa bestämmelser är, bortsett från att årspoäng och årsmedelpoäng ersatts med pensionsunderlag, materiellt oförändrade i förhållande till PFA i lydelse 2005-12-31.

Övergångsbestämmelser (avsnitt XIV)

Sammanvägt basbelopp

För en arbetsstagare som avgår med genast börjande hel eller partiell förmånsbestämd ålderspension, dock minst 50 procent, eller särskild avtalspension för arbetstagare inom räddningstjänsten åren 2006 – 2011 gäller vid beräkning ett sammanvägt basbelopp som gränsvärde som består av dels det förhöjda prisbasbeloppet och dels inkomstbasbeloppet. Detta gäller även vid beräkning av pension till arbetstagers efterlevande om arbetstagers avlider under något av åren 2006 – 2011.

Betalning av intjänad pensionsrätt 1997-12-31

Värdet av intjänad pensionsrätt 1997-12-31 finansieras från och med 2006-01-01 av den arbetsgivare där arbetstagers var anställd 1997-12-31, samtidigt som denna arbetsgivare får tillgodoräkna sig arbetstagers eventuellt intjänade livränta enligt PA-KL eller äldre bestämmelser.

Garantiregler

1. För en arbetstagare som avgår med genast börjande kompletterande ålderspension enligt PFA eller förmånsbestämd ålderspension enligt KAP-KL åren 2003 – 2006 ska en alternativ beräkning av pensionen göras, där tid före 1998 ska räknas med i den förmånsbestämda pensionen över 7,5 IBB. Är den alternativt beräknade pensionen större än den ursprungliga, ska mellanskillnaden betalas ut som ett tilläggsbelopp från och med 2007-01-01.

Andra arbetsgivare än kommuner, landsting och regioner har med hänsyn till de problem avseende korrigering av redan genomfört tryggande av pensionsutfästelse och/eller fastställd taxering inte skyldighet att tillämpa denna garantibestämmelse för arbetstagare som avgått under åren 2003 – 2005, även om starka arbetsgivarpolitiska skäl ändå kan motivera att dessa arbetsgivare tillämpar bestämmelsen.

2. Även för en arbetstagare som avgår med förmånsbestämd ålderspension 2007 – 2013 ska en alternativ beräkning av pensionen göras. Den alternativt beräknade pensionen ska beräknas enligt reglerna i KAP-KL, dvs. med beräkningen gjord utifrån bestämmelserna om pensionsunderlag och de förmånsnivåer som gäller för arbetstagaren enligt KAP-KL, men utan att tid före 1998 räknas med. Om den alternativt beräknade pensionen är större än den förmånsbestämda ålderspension arbetstagaren får med tillgodoräkning av tid före 1998, ska mellanskillnaden betalas ut som ett tilläggsbelopp från avgångstidpunkten.

3. Garantibestämmelse 13 b) respektive 14 b) i för arbetstagaren 2005-12-31 tillämpligt PFA har förlängts till och med 2010-12-31. Detta innebär att en arbetstagare kan ansöka om tillgodoräkning av statlig/privat tid vid beräkning av intjänad pension 1997-12-31 till och med 2010.

Övrigt (bilaga 2)

Lönevaxling

PFA 01 innehöll en modell för lönevaxling av inkomster upp till 7,5 IBB genom att arbetstagaren kunde välja pensionsavgift inom intervallet 3 – 6 procent. Genom att pensionsavgiften i KAP-KL på sikt är densamma oberoende av vilken facklig organisation som företräder arbetstagaren faller en del av argumenten för denna modell och den återfinns därför inte i KAP-KL.

En arbetstagare som senast 2005-12-31 valt procentsats för pensionsavgift enligt § 8 PFA 01 har rätt att behålla denna så länge arbetstagaren är kvar i anställningen. För sådan arbetstagare ska procentsatsen för pensionsavgiften med tillämpning av bestämmelserna i KAP-KL anpassas till det val han eller hon gjort i förhållande till vad som gäller procentsats för pensionsavgift i PFA 01 i lydelse 2005-12-31. Lokala parter kan, i likhet med vad som tidigare gällt, överenskomma

om löneväxling.

Nytt för kommuner och medlemmar i arbetsgivarförbundet Pacta är att om sådan överenskommelse träffas kan lokala parter överenskomma om att använda sig av samma administratör som vid förmedling av pensionsavgifter enligt KAP-KL § 14. Det löneväxlade beloppet kan i sådant fall föras över till samma pensions- eller fondförsäkring som gäller för avgiftsbestämd ålderspension.

Träffas lokalt kollektivavtal om löneväxling mellan Svenska Kommunalarbetsförbundet och arbetsgivaren är det lokala kollektivavtalet giltigt först efter godkännande av förbundet centralt.

För analys och översyn (bilaga 3)

Parterna är i centrala protokollsanteckningar ense om att de

1. under år 2006 ska genomföra en inventering avseende aktualisering av pensionsgrundande anställningstid samt bilda sig en uppfattning om när aktualiseringen ska vara genomförd,
2. ska göra en översyn av Försäkringsvillkor för Avgiftsbefrielseförsäkring för anställda i kommuner och landsting m.fl. så att nya fristående försäkringsvillkor kan träda i kraft senast den 1 januari 2007, och
3. gemensamt ska utreda hur förutsättningarna för överföring av löneväxlat belopp till samma pensions- eller fondförsäkring som gäller för avgiftsbestämd ålderspension enligt KAP-KL påverkas av aktuell lagstiftning och av att den förmånsbestämda ålderspensionen är oantastbar från och med 2007-01-01. Utredningen ska vara klar senast 2007-12-31. Utredningens resultat ska tillföras KAP-KL.

Tryggande av pensionsutfästelser

En mycket viktig fråga för de fackliga organisationerna var att se till att pensionsutfästelser enligt KAP-KL är tryggade och att garantier ges för att tryggheten skett i enlighet med bestämmelserna i KAP-KL. Arbetstagarparterna har därför i förhandlingarna ställt krav på att Arbetsgivarförbundet Pacta ska ha en ordning som så långt möjligt garanterar dessa pensionsutfästelser.

Parterna enades om att Pacta senast 2007-12-31 ska ha infört en sådan ordning, exempelvis innebärande försäkringslösning, årligt uppgiftslämnande om trygghande m.m.